

SALLY HEPWORTHOVÁ

Tajemství porodních bab

Tajemství porodních bab

Tajemství porodních bab

SALLY HEPWORTHOVÁ

Original title: The Secret of Midwives
Copyright © 2015 by Sally Hepworth
Cover design © Debra Billson
Cover images © Yavanna Warman, Keli Hoskins/Getty Images

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2015
Translation © Štěpánka Svobodová, 2015

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri.

www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Jaroslava Bednářová.

První vydání

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, místa a události jsou buď výsledkem autorovy fantazie, anebo jsou použity fiktivně, a proto jakákoli podobnost se skutečnými živými či mrtvými osobami, obchodními společnostmi, událostmi či místy je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem, ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-991-8

*Všem maminkám a miminkům,
obzvlášť těm mým*

Poděkování

Děkuji ti, Jen Enderlinová, má redaktorko, za tvoje pochopení i moudrost. Práce s tebou je pro mě velkou poctou i radostí. Taký děkuji týmu v nemocnici St. Mary's, především Katii Bas-selové, Caitlin Dareffové, Angii Giammarinové, Elsii Lyonso-vé, Lise Senzové, Eliani Torresové a Dori Weintraubové za to, že jsem díky nim vyzněla lepší, než jsem.

Svému agentu Robu Weisbachovi bych ráda vzkázala toto: Dík, žeš mě vždycky přinutil jít ještě víc do hloubky.

Srdečné díky patří taky May Wuthrichové, že mě podpoři-la na samém začátku.

Joan Keaneyové děkuji, že velmi pečlivě pročetla a zrevi-dovala rukopis s ohledem na terminologii praxe porodních asistentek, a taky Grace Owenové a Clare Rossové, které mi vždycky zasvěceně zodpověděly otázky týkající se vysoce rizi-kových porodů. Děkuji vám. Veškerá pochybení už jsou jenom má, ne vaše.

A tato slova díků patří mým kritickým spolupracovnícím, Anne Georgeové a Meredith Jaegerové: Dík za vaši neutuchající ochotu číst a číst a číst a klást mi náročné otázky.

A vzkaz mám i pro svoje první čtenářky, Kenu Roachovou, Angelu Langfordovou, Innu Spitzkaiavou a Dagmar Loganovou: Moc děkuju za vaše laskavé oči a slova, která nešetřila chválou.

Svým kamarádkám děkuji za inspiraci, díky níž jsem mohla stvořit ty báječné ženy. Díky vám za to, že jste se mi dokázaly svěřit se svými slabinami, nebo – jak já je ráda nazývám – spíš s těmi nejlepšimi povahovými rysy.

A dále je tu Carrodusova rodina. Vám děkuji za všechny vaše rodinné podivnůstky, manýry a drobná selhání. Poskytli jste mi tolik materiálu, že bych s ním vystačila psát knihy snad až do konce života.

A vy, Oscar a Eloise? To vy jste zdrojem, z něhož jsem čerpala při líčení nekonečnosti mateřské lásky.

A tobě, Christian, děkuju, že jsi při mně vždycky stál.

Bez vás by tato kniha nikdy nemohla vzniknout.

A nakonec bych ráda poděkovala všem těm výjimečným mužům a ženám, kteří zasvětili svůj život tomu, aby naše děti přicházely bezpečně na svět. V tu chvíli jim to možná někdy zapomeneme říct... ale já jim teď a tady moc děkuju.

Neva

Myslím, že byste nejspíš řekli, že už jsem se pro profesi porodní báby narodila. V naší rodině zasvětily tři generace žen své životy přivádění dětí na svět. Musela jsem to tedy mít v krvi. Se mnou to ale nebylo tak jednoznačně dané. Já nebyla jako má matka – hipíska oblečená v pytlovině, která se radovala z každého nového vzácného života jako ze zázraku. A nebyla jsem ani jako babička – moudrá a seriózní, s neotřesitelnou vírou v přirozený porod. A dokonce jsem ani neměla nijak zvlášť ráda děti. Ne, mé rozhodnutí, že budu porodní bábou, s dětmi vůbec nesouviselo. To souviselo s matkami. A hodně.

Eleanořino tělo bylo na obrovské posteli stočené do dokonalého písmene C. Vlezla jsem jí ještě kousek dál mezi nohy a zatlačila dlaní proti hlavičce jejího ještě nenarozeného dítěte. Porod probíhal rychle a zběsile a já nehodlala nechat nic náhodě. Eleanořina miminka nás ráda vyváděla z míry. Její-

ho prvního syna Artura jsem málem upustila, když se rozhodl zničehonic přijít na svět ve chvíli, kdy se Eleanor pohupovala na velkém míči. Sotva stačila heknout, a už se začala objevovat hlavička. A my se museli honem vrhnout na svá místa. Její druhý syn Felix se narodil do vody pět minut po tom, co jsem poslala svou asistentku Susan pryč, aby si trochu odpočinula. Tentokrát jsem chtěla být připravená.

„Už to bude.“ Shrnula jsem Eleanor se spánku zpocený pramen vlasů. „Miminko se vám narodí už příští kontrakcí.“

Eleanor stiskla manželovu ruku. Frank byl jako obvykle zamlklý a projevoval až zbožnou úctu. Tatínkové se svou úrovní zapojení velice lišili. Někteří převzali chování svých manželů a dívek a rychle dýchali a tlačili s nimi. Jiní se tak úporně zaměřili na úkoly, jimiž byli pověřeni – ať už měli zprovoznit iPod nebo udržovat nádobu s ledovou tříští plnou – že porod málem úplně propásli. Já měla slabost pro ty se zbožnou úctou. Věděli, že jsou svědky něčeho výjimečného.

Hlavička dítěte se otočila doprava a Eleanor zasténala. Všichni šli do akce. „Výborně,“ řekla jsem. „Jste připraveni?“

Eleanor přitiskla bradu na prsa. Susan se postavila vedle mě, když jsem začala postupně uvolňovat ramínka – nejdřív jedno, pak druhé – až už jen nožičky dítěte zůstávaly uvnitř. „Chtěla byste se natáhnout a pomoci svému děťátku na svět sama, Eleanor?“

Eleanoriny synové přišli na svět příliš rychle, než aby to šlo provést, ale já byla moc ráda, že bude mít tu šanci teď. Byl to vůbec můj nejoblíbenější způsob porodu. Bylo to přece spravedlivé, aby maminka po takové dřině, kterou měla za sebou, mohla miminko přivést na svět vlastníma rukama.

Eleanor po tváři přejel slabý náznak úsměvu. „Opravdu?“

„Opravdu,“ řekla jsem. „Až budete připravená, tak jdeme na to.“

Kývla jsem na Susan, která teď stála připravená dítě chytit, kdyby padalo. Ale já věděla, že se to nestane. Za těch deset let, co jsem rodila děti, jsem nikdy neviděla, že by novorozeně mamince vyklouzlo. Dívala jsem se, jak Eleanor vytáhla černovlasé miminko ze svého těla a položila si je na srdce – děčko bylo růžové, kluzké a dokonalé. A křičelo pořádně. Rajská hudba pro uši porodní báby.

„Á, a podívejme se,“ řekla jsem. „Je to holčička.“

Eleanor se smála a plakala zároveň. „Holčička. Je to *holčička*, Franku.“

A byla správně velká. Deset prstíčků na rukou. Deset prstíčků na nohou. Eleanor chovala svoje miminko, stále ještě připojené pupeční šňůrou, s dokonalou vyvážeností něhy a starostlivé péče. A za nimi stál Frank, s výrazem plným posvátného úžasu. Už jsem takový pohled viděla, ale nikdy mi nezevšedněl. Jeho žena se pro něj stala ještě úžasnější. Zázračnější.

Susan pokynula Frankovi, aby šel šňůru přestříhnout, a začala mu dávat instrukce. Když jsem viděla, jak se Frank tváří, neudržela jsem se a musela jsem se rozesmát. Susan žila na Rhode Islandu od svých devatenáctých narozenin, ale i o čtyřicet let později měla tak výrazný skotský přízvuk, že pro většinu amerických uší byla její řeč prakticky nesrozumitelná. Mělo to ale taky svoje výhody. Byla ideální osobou, když jste se potřebovali někomu svěřit. I kdyby totiž vaše tajemství nakrásně prozradila, nikdo by jí stejně nerozuměl. Nevýhodou naopak bylo, že jsem trávila hodně času tlumočením.

„Prostě to přecvakněte mezi svorkami,“ předváděla jsem pantomimicky. Susan se odvrátila, ale podle toho, jak se jí krátké kudrlinky trásly na hlavě, jsem věděla skoro jistě, že se dusí smíchem.

Jakmile byla venku taky placenta a dítě nakojené, postarala jsem se o Eleanor, uložila dítě a domluvila se s noční sestrou.

Když bylo všechno hotovo, ještě jsem se zastavila mezi dveřmi. V pokoji vládla klidná, mírumilovná atmosféra. Miminko leželo na Eleanořině nahé hrudi a užívalo si nejužšího kontaktu. Frank vedle nich už spal. Usmála jsem se. Scéna, kterou jsem teď měla před sebou, byla důvodem, proč jsem se stala porodní bábou, a podle mého názoru i skutečným zázrakem lidského zrození. A bez ohledu na to, jak těžké byly porodní bolesti, bez ohledu na to, jak byla maminka naprosto vyčerpaná, muži usnuli vždycky první.

„Uvidíme se zítra,“ řekla jsem, i když se mi chtělo zůstat.

Eleanor mi zamávala a Frank klidně chrápal dál. Stáhla jsem si gumové rukavice a už jsem byla skoro na chodbě, když mě jakási ruka vzala za loket a já začala padat. Vymrštila jsem ruku, abych se něčeho chytila, ale nespadla jsem na zem. Zůstala jsem trčet ve vzduchu někde napůl cesty.

„Ahoj, krásko.“

Naproti přes chodbu se začaly hihňat dvě mladé porodní asistentky. Zamrkala jsem a uviděla Patricka, který mě držel v něčem, co by se dalo nazvat železné objekty. „Fakt úžasný. Pusť mě, ať si můžu normálně stoupnout.“

Patrick, náš pediatr seshora z nemocnice St. Mary's, se kterým jsme pravidelně konzultovali, pořád chodil k nám dolů do porodního domu a sestřičky byly z jeho legráček celé vedle. Já jsem se ale nehodlala nechat vyvádět z míry jeho lichotkami. Ano, byl mladý a okouzlující – a taky mu to moc slušelo, když vypadal tak nedbale, jako by zrovna vylezl z postele – ale já věděla jistě, že slovo „krásko“ používá častěji než já slovo „kontrakce“.

„Vaše přání je mým rozkazem.“ A bleskem jsem stála na nohou. „Jo, mimochodem, jsem moc rád, že jsem na tebe naražil,“ řekl Patrick. „Chceš slyšet vtip?“

„Sem s ním.“

„Kolik porodních bab je třeba, aby zašroubovaly žárovku?“ Nečekal na odpověď. „Šest. Jedna šroubuje žárovku a pět brání místnímu porodníkovi, aby nezačal aktivně zasahovat.“ Patrick se zazubil. „Dobry, co?“

Musela jsem se usmát. „Už jsem určitě slyšela horší.“

Pustila jsem se chodbou a Patrick se mnou srovnal krok. „Jo... chystáme se dneska večer zajít se Seanem na drink do Hipu,“ řekl. „Nešla bys taky?“

„Promiň,“ řekla jsem. „Důležitý rande.“

Patrick se zastavil a vytřeštil na mě oči. Tak nepravděpodobné bylo, že bych já mohla mít rande.

„Samozřejmě, že si z tebe střílím. Jedu na Conanicut Island na večeri s babičkou a Grace.“

„Aha.“ Už se zas tvářil normálně. „Koukám, že s mámou pořád ještě nevycházíš o nic líp, co?“

„Proč myslíš?“

„Pořád jí říkáš Grace.“

„Jmenuje se tak,“ namítla jsem.

Začala jsem jí říkat Grace, když mi bylo čtrnáct – ten den, kdy jsem odrodila své první miminko. Přišlo mi takové divné, neprofesionální, jí říkat mami. A Grace bylo tak přirozené, že jsem u toho zůstala.

„A určitě nemůžeš zajít ani na jeden drink? Už ses s námi nešla napít celé měsíce.“ Patrick našpulil rty. „Je to s náma nuda, co?“

Strčila jsem do dveří do denní místnosti. „Něco na ten způsob.“

„Tak příště?“ zavolal za mnou ještě Patrick. „Slibuješ?“

„Slibuju,“ zavolala jsem. „Pokud slíbíš, že budeš mít v záso-
bě nějaké lepší vtipy.“

Byla jsem si jistá, že splnit něco takového je nad jeho možnosti.

* * *

Dorazila jsem na Conanicut Island za deset minut osm. Babiččin dům, taková typická plážová chata s šindelovou střechou, byl posazený na vrcholku travnatého pahorku, který se svažoval k oblázkové pláži. Babička bydlela na jižní výspě ostrova, přístupné z Jamestownu jedinou silnicí přes úzký proužek země. Když jsem byla malá, rodiče si vždycky na léto pronajímali takovou chatu, jako je ta babiččina, a trávili jsme tu několik týdnů bosi – plavali jsme na Mackerel Cove, pouštěli jsme draky a chodili na výlety do hor do státního parku Beavertail. Babička byla první, která se sem přestěhovala na „trvalé prázdniny“. Grace a táta ji za několik let následovali a teď od ní bydleli v dosahu pěší chůze. Grace dělala vědu z toho, že mě nechají v Providence úplně samotnou, ale mně to docela vyhovovalo.

Samozřejmě to znamenalo, že bude Grace trochu dál ode mě a mojí práce, a kromě toho se mi taky docela líbilo, že budu mít důvod, proč jezdit na Conanicut Island. Vždycky když jsem přejela v Jamestonu most Verrazzano, něco se se mnou stalo. Byla jsem jakoby lehčí. Trochu uvolněnější.

Vystoupila jsem z auta a rozeběhla se nahoru po travnaté cestě. Vešla jsem zadními dveřmi a okamžitě mě obestřela vůně citronu a česneku.

Grace a babička seděly u stolu ve dřevem obložené jídelně a pokyvovaly hlavami. Zřejmě vedly nějaký důležitý rozhovor. Když jsem vešla, ani nezvedly hlavu, což jenom potvrdilo, jak obě začínají nedoslýchat. Já jsem poslední dobou rozhodně nechodila jako myška.

„Tak jsem tady.“

Obě se otočily a současně se rozzářily. Obzvlášť Grace úplně svítila. Nebo že by tak působila její oranžová rtěnka v kom-

binaci s psychedelickými šaty? Něco zeleného – asi fazolku – měla mezi předními zuby, a vítr si zjevně parádně pohrál s jejími vlasy. Ofna jí sahala notně přes oči, takže mi připadala trochu jako červený chlupatý ovčácký pes.

„Omlouvám se, že jdu pozdě,“ řekla jsem.

„Miminkům je jedno, jestli máš v plánu s někým povečeřet, Nevo,“ řekla babička. Na její nenalíčené tváři se objevil sotva znatelný úsměv. „To neví nikdo líp než my.“

Obě jsem políbila a pak sklesla na židli v čele stolu. Zbyla ještě celá půlka kuřete a taky pár brambor a mrkviček a miska fazolek. Uprostřed stolu stál džbánek s vodou, ve které plavalo několik lístků máty, asi z babiččiny zahrádky. Babička se natáhla pro servírovací lžíci a začala mi nandávat na talíř. „Lil se zase klasicky schovává?“

Lil, už osm let až zoufale plachá babiččina partnerka, byla vždýcky překvapivě pryč, když jsme jednou za měsíc pořádaly rodinnou večeři. Když babička oficiálně ohlásila jejich vztah a tedy svoji orientaci, byla Grace nadšená. Celý život toužila po rodinném skandálu, aby mohla všem předvést, jak je úžasně tolerantní. Já jsem ale i tak měla takový nepříjemný pocit, že její náruživé demonstrace tolerance a velkorysosti (jednu dobu mluvila o babičce a Lil jako o svých „dvou maminkách“) byly důvodem, proč se Lil téměř nevyskytovala, když jsme k babičce přijely my.

Babička si povzdechla. „Vždyť znáte Lil.“

„Nevo, maminka ale není přece jediná, kdo si s sebou může přivést partnera,“ řekla Grace. „Kdyby sis chtěla přivést nějakého chlap –“

„Skvělý nápad.“ Zapíchla jsem vidličku do kuřete. „Příště si teda přivedu tátu.“

Grace se zamračila, ale jedna z věcí, kterou jsem na ní měla nejradši, byla, že se nikdy nevydržela na nic dlouho soustředit.

„No nic, ty naše narozeninová holčičko. Jak se cítíš? Poslední rok, co je to ještě dvacet a něco.“

Tentokrát jsem napíchlá na vidličku brambor. „Vlastně ani pořádně nevím.“ Jak jsem se v tu chvíli vlastně cítila? „No, asi jsem –“

„Já ti řeknu, jak já se cítím,“ řekla Grace. „Staře. Ten den, kdy jsem tě rodila, mi připadá jak včera.“ Grace to řekla něžně, až roztouženě. „Pamatuješ se, jak ses na ni poprvé podívala, mami? Na ty její zrzavé vlásky a porcelánovou pleť. Myslely jsme si, že z ní bude určitě herečka nebo modelka.“

Polkla jsem trochu ztěžka. „Ty nejsi ráda, že jsem šla stejnou cestou jako ty a že jsem porodní bábou, Grace?“

„Ráda? Že se ptáš! Já jsem přece ta nejpyšnější máma pod sluncem. Samozřejmě, že si pořád přeju, aby ses přestěhovala sem a začala pracovat se mnou při domácích porodech, kdy se kolem nemotá žádný doktor s těma svejma kleštěma a všude kolem nejsou nemocní lidi, co můžou zakašlat a nakazit všechny ty úžasný novorozeňátka –“

„Grace, v porodních domech nejsou žádný doktoři s kleštěma ani nemocní lidi.“

„Ale porodit v pohodlí vlastního domova je zkrátka –“

Zázračné.

„Zázračné,“ řekla Grace s úsměvem. „Jé. Málem bych zapomněla.“ Grace sáhla pro kabelku a vyndala z ní plochý, vlastnoručně zabalený dárek. „To je od táty a ode mě.“

„Ale... Neměli jste si...“

„Nesmysl. Máš přece narozeniny.“

S babičkou jsme se na sebe podívaly. Grace samozřejmě nevzala na vědomí můj zákaz dávání dárků – to jediné, co jsem si opravdu k narozeninám přála. Nenáviděla jsem dárky, ten trapný pocit, když mi je někdo dával, a ještě trapnější, když jsem je musela přede všemi rozbalovat. A když to na-

víc byl dárek od Grace, tak ještě stres, abych se určitě tvářila tak, aby z mého výrazu číselo jen ryzí radost, údiv, jak jsem se dosud mohla v životě obejít bez té konkrétní ozdoby či pokladu.

„Tak do toho.“ Grace sepnula ruce a propletla prsty. „Rozbal si to.“

Najednou se mi vybavily moje třinácté narozeniny – tehdy jsem poprvé od základky souhlasila s narozeninovou oslavou. Možná že moje pocity tehdy trochu zkreslila skutečnost, že jsem podruhé vůbec menstruovala, břicho mě bolelo, krvácela jsem a v kalhotkách jsem měla maxi vložku velkou jak prkno na surf. Grace nebyla ráda, když jsem trvala na svém, že to pojmem v malém (jen pro čtyři spolužačky), a když jsem odmítla jakékoliv společenské hry, naprosto jí to zlomilo srdce, ale rozhodla se netlačit na pilu. Teď, když se na to zpětně podívám, měla jsem to tehdy pochopit. Právě jsme se s kamarádkami usadily v obýváku, když dovnitř vpadla Grace.

„Mohu požádat o chvílku pozornosti, prosím?“ řekla. „Jak víte, jsou to dneska Neviny třinácté narozeniny. Slavíme, že už bude teenager.“

Vypadala jak konferenciérka na dětském představení.

A usmívala se tak zběsile, že jsem se bála, že se jí obličej rozlomí na tři kusy. Zatoužila jsem, aby zmizela v oblaku kouře a vzala s sebou těch předchozích třicet vteřin i karmínové šaty z počesaného sametu, do kterých se převlékla. Naděje, že by k něčemu takovému mohlo dojít, zmizela ale současně s úsměvy na tvářích mých kamarádek.

„Mé miminko už není žádným miminkem. Tělo mé dcery se mění a roste. Právě prožívá probuzení té vzácné životodárné síly, která umožňuje ženě být nositelkou nového života. Možná to nevíte, ale původní historické jméno pro první menstruaci je menarche.“

Zachvátila mě panika. Jako bych zničehonic měla v srdci hejno molů. Už jsem nechtěla, aby Grace zmizela a vzala s sebou těch posledních třicet vteřin – chtěla jsem, aby zažila mou budoucnost místo mě. Aby už bylo pondělí, kdy budu muset jít do školy a postavit se čelem skutečnosti, že jsem společensky znemožněná jednou provždy. Chtěla jsem, aby si prožila ty týdny, co mě čekají, a během nichž budu muset nějak žít a předstírat, že kolem sebe neslyším to šeptání a hihňání.

„V některých kulturách,“ pokračovala bezelstně Grace, „je menarche inspirací ke vzniku písní, tanců a slavností. V Maroku dívky při té příležitosti dostávají oblečení, peníze a dárky. Japonské rodiny oslavují menarche svých dcer pořádáním rýže a bobů. V některých částech Indie se pro takové dívky pořádá dokonce slavnostní obřad a dívky mají na sobě nejluxusnější šaty a šperky, jaké si rodina může dovolit. Víím, že vám, mladým, to může připadat trapné, nebo, nedej bože, nečisté. Ale není. Je to jedna z nejposvátnějších věcí na světě a neměla by se rozhodně skrývat, ale oslavovat. A tak, na počest Neviny menarche, a patrně i menarche některé další z vás –,“ Grace se usmála povzbudivě na mé kamarádky, „– jsem se rozhodla uspořádat oslavu tady, v Severní Americe, v duchu indiánského kmene Apačů, a –,“ Grace se dramaticky odmlčela, aby znásobila výsledný efekt, „– a tančit. Naučila jsem se indiánský popěvek a vy můžete –“

Nevěřím, že jsem to nechala dojít až tak daleko. „Mami.“

Grace, stále ještě s úsměvem na rtech, se mi podívala do očí. „Copak, drahoušku?“

„Jen... přestaň.“

Ta slova jsem skoro vydechla, ale dobře jsem věděla, že je slyšela, protože její úsměv z tváře zmizel jako drak z blankytného nebe za bezvětrí. Kolem srdce se mi vytvořila ocelová bariéra. Ano, Grace se řítila do maléru, ale taky mi nedala sebe-menší šanci. „Tati!“

Náš dům byl malý. Věděla jsem, že mě uslyší. A když se objevil, poznala jsem podle toho, jak zoufale se tvářil, že slyšel naléhavost v mém hlase. Přehlédl místnost. Zděšené tváře spolužaček. Záplavu rudé všude kolem – na Graceiných šatech, na balóncích, na nových polštářcích, kterých jsem si překvapivě všimla až teď. Popadl Grace za ramena a vedl ji přes její zarytý odpor a nelíčené překvapení pryč.

Když se teď ale Grace zase začala prosazovat, neměla jsem po ruce tátu, aby mi pomohl. Dárek jsem v ruku převrátila a zkusila ho rozbít s tím, že jsem začala s lepenkou na jednom konci.

„To není puzzle, drahoušku. Nemusíš odlepit každíčký kousíček lepicí pásky, ty máš udělat *tohle*!“

A Grace se vrhla po dárku s takovou razancí, že narazila bokem do stolu. Ledové kostky zacinkaly. Džbán s vodou se nebezpečně roztančil, začal se kývat sem a tam, až se nakonec rozhodl spadnout na zem. Sklo se roztránilo, voda vystříkla. Mátová vůně provoněla vzduch. A já jsem vyskočila na nohy, jak mě voda zlila od hrudníku až dolů.

Po takovém rozruchu obvykle bývá hlučno. Zúčastnění lidé obviňují, udělují instrukce, hlásí, kde jsou košťata a hadry na podlahu. Tentokrát ale zavládlo zlověstné ticho. Babička a Grace zíraly na hrbol, který se teď už nedal skrýt, když se mi mokrá košile přilepila k tělu. A možná poprvé v životě se matce nedostávalo slov.

„Ano,“ řekla jsem a položila dlaně na břicho, abych ho ochránila před tím, o čem jsem věděla, že přijde. „Jsem těhotná.“